

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญแผนภูมิ	ฉ
สารบัญแผนที่	ณ
สารบัญรูปภาพ	ด
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
1.3 ขอบเขตของการศึกษา	3
1.3.1 ขอบเขตด้านพื้นที่	4
1.3.2 ขอบเขตด้านประชากร	5
1.3.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา	5
1.3.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา	7
1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ	7
บทที่ 2 หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
2.1 ความนำ	9
2.1.1 หลักการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism)	9
2.1.2 แนวคิด “พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิตและสถานที่ท่องเที่ยวเชิงพัฒนา” ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	10

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.1.3 แนวคิดการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค (SWOT Analysis)	12
2.1.4 แนวคิดพื้นที่เชิงกิจกรรม (Activity Space)	14
2.1.4.1 พฤติกรรมการเดินทาง (Travel Behavior)	15
2.1.4.2 พฤติกรรมผู้บริโภค (Consumer's Behavior)	15
2.1.4.3 พฤติกรรมเชิงนันทนาการ (Recreational Behavior)	19
2.1.5 แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน (People Participation)	20
2.1.6 แนวคิดระบบการท่องเที่ยว (Tourism System) และแนวคิด องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว (3 As)	21
2.1.6.1 ระบบการท่องเที่ยว (Tourism System)	21
2.1.6.2 องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว (3As)	23
2.1.7 แนวคิดด้านการตลาดและแนวคิดส่วนประสมทางการตลาด (Marketing Mix)	24
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	28
2.3 กรอบแนวคิดในการศึกษา	35
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย	36
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	36
3.2 ข้อมูลและแหล่งข้อมูล	39
3.3 เครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	39
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล	41
บทที่ 4 ผลการศึกษา	45
4.1 บริบทของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ	45
4.1.1 ประวัติความเป็นมาและการจัดตั้งศูนย์ฯ	45
4.1.2 ลักษณะที่ตั้งและกายภาพ	48

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.1.3 พระราชดำริเกี่ยวกับการจัดตั้งและการดำเนินงานศูนย์ฯ	52
4.1.4 วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์ฯ	54
4.1.5 ประเภทและลักษณะของกิจกรรมที่ดำเนินการ	57
4.1.6 กิจกรรมที่ดำเนินการ	61
4.1.7 การบริหารจัดการทั่วไป	64
4.2 ศักยภาพการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมภายในศูนย์ฯ ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงพัฒนา	67
4.2.1 ข้อมูลพื้นฐานจากนักท่องเที่ยว	67
4.2.2 ข้อมูลพื้นฐานจากบุคลากรของศูนย์ฯ นักวิชาการและคณาจารย์ ที่เกี่ยวข้อง	80
4.2.3 ข้อมูลพื้นฐานจากผู้นำชุมชน/หมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ฯ	84
4.2.4 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค (SWOT Analysis)	89
4.2.5 ศักยภาพในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของศูนย์ฯ เพื่อการท่องเที่ยวเชิงพัฒนา	95
บทที่ 5 ความหลากหลายทางชีวภาพของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ	99
5.1 ธรรมชาติและความสำคัญ	99
5.1.1 ธรรมชาติของความหลากหลายทางชีวภาพ	99
5.1.2 ความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ	100
5.2 ประเภทของความหลากหลายทางชีวภาพ	102
5.2.1 ความหลากหลายในเรื่องชนิด (Species Diversity)	102
5.2.2 ความหลากหลายของพันธุกรรม (Genetic Diversity)	103
5.2.3 ความหลากหลายของระบบนิเวศ (Ecosystem Diversity)	103
5.3 ความหลากหลายทางชีวภาพของศูนย์ฯ	104

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5.3.1 บริบทของพื้นที่ในอดีตก่อนจัดตั้งเป็นศูนย์ฯ เน้นความหลากหลายทางชีวภาพ (ประเภท/จำนวนของพืชและสัตว์)	106
5.3.2 สภาพปัจจุบัน เน้นความหลากหลายทางชีวภาพ (ประเภท/จำนวนของพืชและสัตว์)	107
5.3.3 สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงความหลากหลายทางชีวภาพของศูนย์ฯ	111
5.4 สรุป	112
5.5 แนวทางและมาตรการในการพัฒนาศูนย์ฯ ให้ดำเนินการด้านการท่องเที่ยวเชิงพัฒนาและแนวทางในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพของศูนย์ฯ	113
5.5.1 แนวทางและมาตรการในการพัฒนาศูนย์ฯ ตามหลักการของส่วนประสมทางการตลาด	113
5.5.2 แนวทางและมาตรการในการพัฒนาศูนย์ฯ ให้ดำเนินการด้านการท่องเที่ยวเชิงพัฒนา	114
5.5.3 แนวทางและมาตรการในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพของศูนย์ฯ ให้เป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงพัฒนา	116
5.5.4 แนวทางและมาตรการในการบริหารจัดการศูนย์ฯ เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงพัฒนา	117
บทที่ 6 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	119
6.1 สรุปผลการวิจัย	119
6.2 การอภิปรายผล	127
6.3 ข้อเสนอแนะ	134
6.3.1 ข้อเสนอแนะด้านหลักการ	134
6.3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป	135

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3.1	ตารางตัวอย่างของ SWOT Analysis	43
4.1	แสดงลักษณะภูมิอากาศ (พ.ศ.2528-2538)	50
4.2	ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว	68
4.3	ลักษณะและเป้าหมายการเดินทางของนักท่องเที่ยว	70
4.4	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจ/ประทับใจของ นักท่องเที่ยวที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานและบริการเบื้องต้นของศูนย์ฯ	72
4.5	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความรู้และความเข้าใจของนักท่องเที่ยว ที่มีต่อความหลากหลายทางชีวภาพของศูนย์ฯ หลังการเยี่ยมชมและเรียนรู้	74
4.6	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อ ความจำเป็นในการปรับปรุง/แก้ไขสิ่งต่าง ๆ ของศูนย์ฯ	76
4.7	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของ ระดับประสบการณ์และการเรียนรู้ที่ นักท่องเที่ยวได้รับจากการเยี่ยมชมศูนย์ฯ	78
4.8	ตารางแสดงแมทริกซ์	90
6.1	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการท่องเที่ยวทั่วไป (Mass tourism) กับการท่องเที่ยวเชิงพัฒนา	123

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
2.1	กระบวนการในการตัดสินใจ	16
2.2	S-R Theory	17
2.3	ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบระบบการทอ่งเที่ยว	22
2.4	กรอบแนวคิดในการศึกษา	35
5.1	ความหลากหลายทางชีวภาพกับระบบนิเวศ	100

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

สารบัญแนบที่

แนบที่		หน้า
1	แสดงการแบ่งพื้นที่เพื่อพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ	4
2	แสดงเส้นทางเข้าชุมชน/หมู่บ้านตลาดขี้เหล็ก	166
3	แสดงเส้นทางเข้าชุมชน/หมู่บ้านป่าไผ่	167
4	แสดงเส้นทางเข้าชุมชน/หมู่บ้านห้วยบ่อทอง	168

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved

สารบัญรูปภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แสดงชนิดพันธุ์นกที่สำรวจพบในพื้นที่ศูนย์ฯ	170
	- ชนิดพันธุ์นกท้องถิ่น จำนวน 97 ชนิด	170
	- ชนิดพันธุ์นกอพยพ จำนวน 30 ชนิด	183

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved